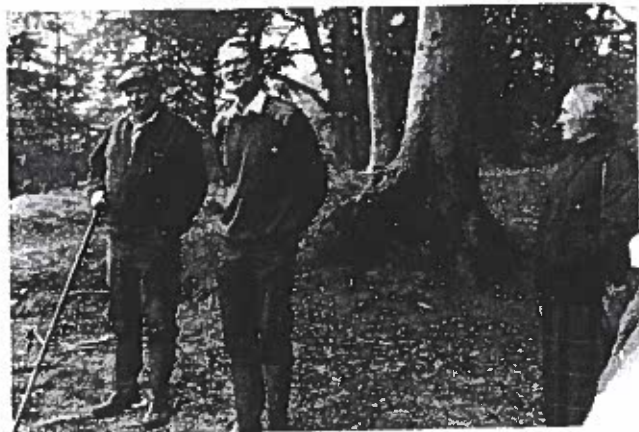

På oldtidsveje under Slotveds brede bøge

*Skovtaksator Børge H. Larsen.
Lindum Skovridergård, Tjele.*

På Skovhistorisk Selskabs Vendsysseltur besøgte man på andendagen Slotved skov, Bjørnager og Højen, søndag den 27/9, 1992.

Ca. 50 skovhistorisk interesserede samledes under de gamle brede bøge på Festspladsen i Slotved skov, hvor skovrider Frede Jensen, Nordjyllands stissskovdistrikt bød velkommen og præsenterede skovløber Bent Herup, der foruden at passe Slotved skov og vildtet tillige viser publikum rundt.

Skovrider Frede Jensen byder velkommen til Slotved skov. Til højre Bent Herup, til venstre Kirsten Olesen.

Vi befinder os i kanten af den Jydske Ås, og i en af Danmarks nordligste bogeskove.

Slotved skov, der er på 46 ha, blev i 1988 købt af staten. Skoven var oprindeligt en del af fæstegodset under Baggesvogn.

Skovrideren understreger, at denne skov driver man først og fremmest for at bevare naturen. Vi står ved den gamle festplads, der i sin tid blev brugt af Indre Mission til folkemøder.

De gamle bøge er deklaraationsfredet, men alligevel er der skovet nogle af dem, fordi de var så gamle og skrøbelige, at de kunne udgøre en fare for skovgæsterne. Man har talt arringene på nogle af bogene, og de viser en alder på 210 år. I Vendsyssel skyder bogene flittigt fra stødene, og denne form for stævningsskove kalder man heroppe "roller", -hvor dette udtryk så kommer fra!

Oldtidsvej under gravhøj

Ved festpladsen kan man se et system af gamle hulveje. Bagved ser man en "mur" af alm. ædelgran, der har sæt sig selv ind under bogene. Denne selvsåning giver en

stabil skov, som man er glad for, selv om ædelgranerne ikke er hjemmehørende i Danmark.

Den ene af hulvejene ligger under en af skovens bronzealderhøje; denne vej var her altså for højen.

På vej ned gennem bogeskov i Slotved skov.

Med alle de mange gamle træer er her gode muligheder for hulrugende fugle, der findes bl.a. fluesnappere, grønspætter og 3 par hulduer.

Da vi på vores vandring nær frem til en kultur med Nordmannsgraner, fortæller skovrideren: "Da skoven var privat, søgte man at drive den økonomisk, bl.a. ved anlæg af juletræskulturer. -Vi har ær en del steder, og den prøver vi at jagte, da vi ikke ønsker, at hele skoven skal blive til ær".

Frede Jensen pointerer, at det er vigtigt, at skovbruget "kommer ud med tingene; vi skal fortælle folk om skoven. Vi har gjort meget ud af formidlingen i de senere år. Vi har her på skovdistriktet fordelt naturvejlederjobbet. Her i skoven er der ca. 10 ture om året med 60-70 deltagere per tur".

Tæt ved landevejen, der går gennem skoven, aflægger vi besøg på to parallelle høje fra yngre stenalder; det er meget flotte langdysser, som man sørger for at holde fri for travækst.

Kragerne var kræmmerens vidner

Lidt efter når vi ud til vestskellet, hvor Kræmmerens hus ligger på sydsiden af asfaltvejen.

Da staten købte skoven, kaldte man huset Slotvedhus. indtil en af naboerne ringede og fortalte, at han boede i Slotvedhus.

Sagnet fortæller, at en mørk aften kom en kræmmer vandrende mod Sindal. I skoven blev han overfaldet af en rover, der truede kræmmeren på livet. "Tænk på, hvad du gør", advarede kræmmeren. "Ingen vil se det", sagde stumanden. "Jo, kragerne skal være mine vidner", men stumanden slog ham alligevel ihjel og begravede ham på stedet.-

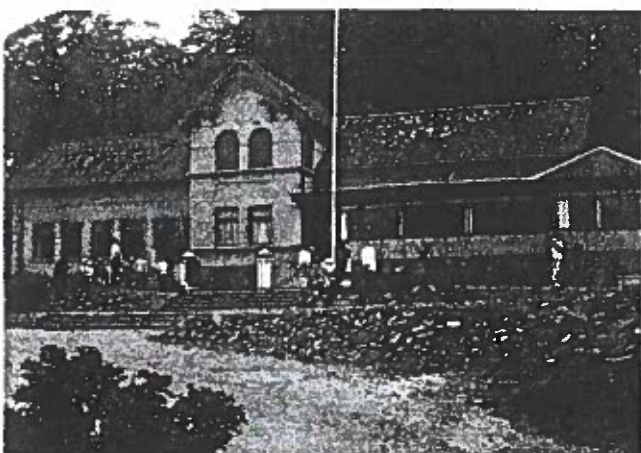
En aften mange år senere, da man var færdig med aftensmaden på Osted hovedgård, sagde en af folkene, da en flok krager trak hen over garden "Der flyver kræmmerens vidner". -Man gik ham på klingen, og han fortalte, at kræmmeren blev slået ned ved en stor bog. Kræmmeren blev gravet op, og når man kom forbi stedet, kastede man en gren på en dyng, et grenkast kaldet. -Man tænke på det gamle ordsprog. "Det, der ligger gemt under sneen, kommer frem ved tø".

-Efter med spænding at have lyttet til fortællingen om kræmmerens vidner, begiver selskabet sig ind i dyrehaven, der omfatter 63 tdr. land, der er omgivet af et hegn på 2 1/2 km. "I denne dyrehave går dyrene (dadyr) som i det fri", forklarer Bent Herup. "Dyrene opdager os allerede på 1 kilometers afstand; davildtet er udrustet med et godt syn. I øjeblikket er her 44 dyr. Vi ser en stor fuldskuffel, der i forgårs blev nedlagt af klitplantor Hans Himmelstrup. Da staten købte Slotved, blev beboerne spurgt, om man skulle forsætte med dyrehaven eller ej? Kun een person ville ha' den nedlagt.

Skovrideren fortæller: "Da vi overtog skoven, var den noget hærgnet af hjortevildtet. Men Bent Herup har lavet et fodringsprogram, der gør, at det hele ser bedre ud. Havde vi ikke davildtet her, kunne vi lave en naturlig foryngelse af bog og ædelgran".

Frokost i den gamle skovpavillon

Fra Slotved drager vi til Tolne skovpavillon, hvor man indtager en lækker frokost.

Frokosten blev indtaget i den hyggelige skovpavillon i Tolne.

Pavillonen i Tolne blev opført i 1967. I jubilæumsskriftet "Tolne skov" fra 1936, skriver Har. Skodshøj bl.a.: det var en heldig beslutning, selskabets bestyrelse gennemførte med bygningen af pavillonen på et så tidligt tidspunkt. Den naturskønne bogeskov og de omkringliggende berømte bakker havde altid tiltrukket mange mennesker. Nu fik de et sted at samles, hvor de kunne komme under tag og få noget at spise. Pavillonen gav et vældigt opsving i besøget, endnu flere store folkemøder og udflugter blev henlagt hertil, og virksomheden blev en god forretning for både forpagter og selskab. Forpagtningsafgiften gav i hvert fald i de første 25 år et betydningsfuldt tilskud til dækning af de faste årlige udgifter.-

Ekskursionsdeltagerne på vej gennem en dejlig hulvej ved Bjornagergard.

Navnlig i årene efter 1920 fik Tolne skov og pavillon et meget stigende turistbesøg. Skoleudflugter søgte dertil fra Vendsyssel, ja, helt fra Aalborg blev det efterhånden tradition med særtog for skolerne til Tolne".

Gården, hvor "processerne er sat på museum".

-Derefter går turen, kørende på kanten af den gamle kystkrant, der udgjorde Vendsyssels nordkyst i ældre stenalder, til området Bjornager-Højen, der blev købt af

stalen i henholdsvis 1967 og 1975. Vendsyssel historiske Museum har lejet bygningerne og et markområde. Ved Højen er der genopført et husmandssted fra 1917. Landbruget bliver passet med de gamle redskaber. "Processerne er sat på museum", som skovrider Frede Jensen meget malende beskriver det.

Garden er frit tilgængelig. Skolebørn kommer her på besøg, overnatter, laver mad, vasker - kort sagt, her kan de leve som i de "gamle dage".

Som tak for en herlig ekskursion slutter Kirsten Olesen dagen med at sige "Tak til Frede. Du er en af dem, der sætter noget til side for at vi andre kan have det godt.

Vi har haft mange uventede oplevelser. Hvorfor har Skovhistorisk Selskab dog ikke været i Vendsyssel før?

Vi vil længe huske denne tur, -ikke blot for de gymnastiske øvelser op ad skrænterne, -men for alt det interessante, vi er blevet præsenteret for".

Skovhistorisk Selskabs formand, Kirsten Olesen, takker skovrider Frede Jensen for alle de mange uventede og dejlige oplevelser.

